

Vapaa-ajattelijain liitto ry
Neljäs linja 1, 00530 Helsinki
val@vapaa-ajattelijat.fi
p. 0504685332

LAUSUNTO

6.5.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö

*Lausunto hallituksen esitykseen laiksi oppivelvollisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
OKM032:00/2019*

Vapaa-ajattelijain liitto esittää, että elämäkatsomustiedon opiskelu sallitaan kaikille lukiolaisille ja peruskoulun oppilaille samalla kun oppivelvollisuutta pidennetään.

Nykyään katsomusaine on epäsymmetrisesti sidottu muodolliseen uskonnolliseen asemaan. Uskontokuntiin kuulumattomat opiskelijat ja oppilaat voivat opiskella evankelis-luterilaista uskontoa, mutta evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvat eivät voi opiskella elämäkatsomustietoa. Kirkosta eroaminen omalla päätöksellä on mahdollista vasta 18 vuotta täyttäneelle.

Nykyinen tilanne rikkoo yhdenvertaisuutta ja on lapsen oikeuksien sopimuksen 2. artiklan vastainen. Näin on todettu muun muassa lapsiasiamiehen nelivuotiskertomuksessa eduskunnalle. Rajaus on myös hyvin epälooginen, kun lukiossa nuori voi itse tehdä kaikki muut ainevalinnat ja senkin, hakeeko lukioon opiskelemaan lainkaan, ja peruskoulussa huoltajat voivat tehdä muut mahdolliset ainevalinnat.

Valtion asia ei muutenkaan ole sitoa katsomuksellisia valintoja toisiinsa. Esimerkiksi uskonnollista valaa ei vuoden 2003 jälkeen ole tarvinnut vannoa kenenkään, vaikka kuuluisikin uskontokuntaan jonka oppiin vannominen kuuluu.

Vapaa-ajattelijat kannattavat ET-opetuksen vapauttamista sekä peruskoulussa että lukiossa. Jos vapautus olisi nyt käsiteltävän esityksen yhteydessä jollain logiikalla luontevaa toteuttaa vain lukioissa, se on yhtenä askeleena parempi kuin ei mitään. Kun pidennetty oppivelvollisuus koskee sekä peruskoulua että II astetta, ET:n avaaminen kaikille valittavissa olevaksi olisi parasta ulottua koko oppivelvollisuusaikaan. Muutos kannattaa ja voidaan toteuttaa nopeasti, sillä se ei edellytä oppiaine- ja tuntijaon muuttamista eikä opetussuunnitelman perusteiden muuttamista.

Lausunnon keskeinen sisältö

Elämäkatsomustieto avataan kaikkien valittavissa olevaksi katsomusaineeksi peruskoulussa ja lukiossa.

Kunnioittavasti

Vapaa-ajattelijain Liitto ry

Antti Värri
varapuheenjohtaja

Esa Ylikoski
pääsihteeri